

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect perioada 2020-2023
Reconfigurarea procesului de învățare din învățământul general
în contextul provocărilor societale
Cifra proiectului 20.80009.0807.27

Învățarea este un vector fundamental al existenței umane, iar în contextul provocărilor societale trebuie abordată holistic, constructiv și integrat. Sistematizând multitudinea abordărilor la finalul demersului investigativ realizat, am constatat că socialul astăzi are un caracter profund schimbător, incert și complex, astfel încât învățarea în școala contemporană va fi supusă continuu diverselor modificări în contextul provocărilor societale. Dar dincolo de aparența lucrurilor, învățarea, ascunde o mulțime de procese calitative și fenomene primare a căror explorare a fost realizată pe parcursul celor patru ani de cercetare.

În cadrul etapei incipiente de cercetare, au fost analizate din punct de vedere filozofic, sociologic, psihologic, pedagogic, caracteristicile societății moderne, problemele, contradicțiile acesteia. Au fost examinate tendințele pe plan internațional privind schimbările de paradigmă în proiectarea și realizarea învățării raportate la realitățile procesului de învățământ general din Republica Moldova. A fost reexaminată evoluția conceptelor și concepțiilor privind învățarea școlară (și evidențiate tendințele spre o abordare funcțional - pragmatică de reconfigurare a procesului de învățare, ca măsură de eficientizare a educației și de contracarare a fenomenului de analfabetism funcțional al elevilor); clarificată noțiunea de învățare provocată social ce influențează dezvoltarea învățării și a educației. A fost determinată viziunea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar cu privire la procesul actual de învățare (pe care ei însși îl proiectează, organizează și evaluează) și a fost constatat că învățarea este cea mai neglijată componentă, că problema motivării elevilor rămâne extrem de actuală pentru sistemul de învățământ. Au fost formulate argumente științifice privind necesitatea reconfigurării procesului actual de învățare din perspectiva noilor tendințe și orientări pentru ariile curriculare Limbă și comunicare, Matematică și Științe, Științe socio-umane, Arte în contextul provocărilor societale. A fost elaborat studiul de analiză și sinteză privind problemele de realizare a procesului actual de învățare și tendințele de dezvoltare pentru toate ariile curriculare.

A fost elaborat și fundamentat cadrul conceptual și metodologic al învățării transdisciplinare în contextul reconfigurării din perspectiva competențelor-cheie. A fost elaborată Paradigma de reconfigurare a procesului de învățare în context inter/transdisciplinar care valorifică aria curriculară drept grup de discipline școlare ce permite realizarea conexiunilor inter- și transdisciplinare dintre competențe, obiective, conținuturi. La nivelul ariei curriculare sunt promovate modele și strategii care reprezintă demersuri moderne ale învățării. Implementarea noilor modele de învățare și construirea de contexte inter- și transdisciplinare, cross-curriculare, sunt direcții noi de reconfigurare a învățării. A fost fundamentat conceptul de meritologie în învățare și a fost elaborat studiul monografic care argumentează necesitatea promovării principiului meritologic în învățământul general.

Au fost dezvoltate și validate în experimentul pedagogic modelele, strategiile conexe de reconfigurare a procesului de învățare. Au fost elaborate și implementate metodologiile experimentale pentru ariile curriculare Matematică și Științe, Limbă și comunicare, Educație socioumanistă, Arte. Au fost organizate traininguri de formare pentru cadrele didactice din cadrul ariilor curriculare Matematică și Științe, Limbă și comunicare, Educație socioumanistă, Arte. Au fost elaborate ghiduri metodologice Repere metodologice de reconfigurare a procesului de învățare pentru aria curriculară Matematică și Științe, Limbă și comunicare, Educație socioumanistă, Arte. Au fost elaborate Repere pentru dezvoltarea curriculumului școlar din perspectiva inter și transdisciplinarității. A fost elaborat studiul monografic care oferă răspunsuri la întrebarea cum poate fi reconfigurat actualul proces de învățare într-un context social și educațional modern, foarte complex. Au fost actualizate metodele eficiente de învățare specifice ariilor curriculare Matematică și Științe, Limbă și comunicare, Educație socioumanistă, Arte. Au fost diseminate și valorificate rezultatele cercetării obținute în cadrul proiectului de cercetare în cadrul Simpozionului Științific Transfrontalier *Învățarea școlară în contextul provocărilor societale*.

Astfel, problema științifică soluționată prin prezenta cercetare este confirmată prin elaborarea Paradigmei, modelelor, strategiilor, reperelor metodologice de reconfigurare a procesului de învățare în contextul provocărilor societale fundamentate teoretic și validate experimental, ceea ce demonstrează realizarea deplină a scopului și a obiectivelor investigației și creează premise pentru extinderea cercetării pe dimensiunea procesului educațional.

Summary of the activity and results obtained in the project period 2020-2023
Reconfiguring the learning process in general education
in the context of societal challenges
Project number 20.80009.0807.27

Learning is a fundamental vector of human existence, and in the context of societal challenges it must be approached holistically, constructively and integrated. Systematizing the multitude of approaches at the end of the investigative approach, we found that the social today has a profoundly changing, uncertain and complex character, so that learning in the contemporary school will be continuously subject to various changes in the context of societal challenges. But beyond the surface of things, learning, hides a lot of qualitative processes and primary phenomenon whose exploration was carried out during the four years of research.

In the initial stage of research, the characteristics of modern society, its problems, its contradictions were analyzed from a philosophical, sociological, psychological, pedagogical point of view. International trends regarding paradigm changes in the design and realization of learning related to the realities of the general education process in the Republic of Moldova were examined. The evolution of concepts and conceptions regarding school learning was re-examined (and highlighted the trends towards a functional-pragmatic approach to reconfiguring the learning process, as a measure to make education more efficient and to counter the phenomenon of students' functional illiteracy); clarified the notion of socially challenged learning that influences the development of learning and education. The vision of pre-university teachers regarding the current learning process (which they themselves design, organize and evaluate) was determined and it was found that learning is the most neglected component, that the problem of student motivation remains extremely current for the system of education. Scientific arguments were formulated regarding the need to reconfigure the current learning process from the perspective of new trends and guidelines for the curricular areas of Language and Communication, Mathematics and Sciences, Social and Human Sciences, Arts in the context of societal challenges. The analysis and synthesis study on the problems of achieving the current learning process and development trends for all curricular areas was elaborated.

The conceptual and methodological framework of transdisciplinary learning was elaborated and substantiated in the context of reconfiguration from the perspective of key competences. The Paradigm for reconfiguring the learning process in an inter/transdisciplinary context was developed, which capitalizes on the curricular area as a group of school subjects that allows the realization of inter- and transdisciplinary connections between skills, objectives, contents. At the level of the curricular area, models and strategies that represent modern approaches to learning are promoted. The implementation of new learning models and the construction of inter- and transdisciplinary, cross-curricular contexts are new directions for reconfiguring learning. The concept of meritology in learning was substantiated and the monographic study was developed that argues the need to promote the meritological principle in general education.

The models, related strategies for reconfiguring the learning process were developed and validated in the pedagogical experiment. Experimental methodologies were developed and implemented for the curricular areas of Mathematics and Science, Language and Communication, Socio-Humanistic Education, Arts. Training sessions were organized for teachers within the curricular areas of Mathematics and Science, Language and Communication, Socio-Humanistic Education, Arts. Methodological guidelines have been developed Methodological milestones for the reconfiguration of the learning process for the curricular area Mathematics and Sciences, Language and communication, Socio-humanistic Education, Arts.

Milestones were developed for the development of the school curriculum from the perspective of inter and transdisciplinarity. The monographic study was developed that provides answers to the question of how the current learning process can be reconfigured in a modern, very complex social and educational context. The effective learning methods specific to the curricular areas Mathematics and Sciences, Language and Communication, Sociohumanistic Education were updated, Arts.

The results of the research obtained in the framework of the research project within the Transfrontier Scientific Symposium School learning in the context of societal challenges were disseminated and exploited.